

ಹಾಸ್ಯದ ವಿಷಾದ ಸ್ಥಿತಿ

ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಏಪ್ರಿಲ್‌ಗೂ ಬಿಡದ ನಂಟು.
ಈಗಂತೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ
ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಮಾತು ಬರುವ ಎಲ್ಲರೂ
ಹಾಸ್ಯಗಾರರೇ. ಭಾಷಣ ಕೇಳುವ
ಜನರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು
ನಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟೂ
ಭಾಷಣಕಾರನ ಖ್ಯಾತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ;
ಸಂಭಾವನೆಯೂ!

ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳು ಆರಂಭವಾಗುವುದೇ 'ಮೂರ್ಖರ ದಿನ'ದೊಂದಿಗೆ. ಮೊದಲ ಮೂರು ದಿನವೂ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಮೂರ್ಖರ ಕಾಟ. ಈಗ ಇದೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರವೂ ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ದಿವಾಳಿ ಎದ್ದಿರುವ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ನೋಡಿದವರು ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಎನ್ನಬಹುದು! 'ಚುನಾವಣೆ ಇರುವುದೇ ಜನರನ್ನು ಮೂರ್ಖರನ್ನಾಗಿಿಸಲು' ಎಂಬಂತೆ ಸದ್ಯದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಖರ ತಿಂಗಳು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾಲ.

ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೂ ಏಪ್ರಿಲ್‌ಗೂ ಬಿಡದ ನಂಟು. ಈಗಂತೂ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಮಾತು ಬರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಸ್ಯಗಾರರೇ. ಭಾಷಣ ಕೇಳುವ ಜನರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ನಗಿಸಬಹುದೋ ಅಷ್ಟೂ ಭಾಷಣಕಾರನ ಖ್ಯಾತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ; ಸಂಭಾವನೆಯೂ! ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣಕಾರರ 'ತೂಕ' ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಜನರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದಂತೆಯೇ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯುವಜನರಂತೂ ಹಿರಿಯರ ಗಂಭೀರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸುತಾರಾಂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅವರದ್ದು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕೊಡಮಾಡಿರುವ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಯಾನ. ಅಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳೆಂದರೆ ಏಕಮುಖ ಪ್ರವಾಹ. ಚರ್ಚೆ ಎಂದರೆ ಟೀಕೆ ಮತ್ತು ಲೇವಡಿಗೆ ಒತ್ತು. ಅದೂ ಅಚ್ಚಾತ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮರದ ಮರೆಯಿಂದ ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ.

ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣಗಳ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳೆಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಲಘುಬರಹ, ಹರಟೆ, ಪ್ರಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು. ಗಮಕ, ಕಾವ್ಯವಾಚನಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗೀಗ ಅವುಗಳ ಸೊಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯೆಲ್ಲೂ ಚುಟುಕ, ಟೀಕಾಪ್ರಹಾರವಿದ್ದರೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೆಚ್ಚು. ಕಾವ್ಯದ ಅಂಶ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಡೆದೀತು. ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣಗಳು ಇತರೆಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ 'ಆನೆ ಸವಾರಿ' ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ.

ಇದನ್ನು 'ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ'ಗೆ ಸಂದ ಜಯ ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಈ ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣಗಳು ಜನರ ಬುದ್ಧಿ- ಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬುದ್ಧಿ- ಭಾವಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗತೊಡಗಿದೆ. ಕನ್ನಡದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆಯ ಅರಿವಂತೂ ದೂರ. ಸದಭಿರುಚಿಯ ಲಘು ಹಾಸ್ಯದ ಜತೆಗೆ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವಂತಹ ಭಾಷಣಕಾರರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣ ಹಾಸ್ಯದ ತುಣುಕುಗಳ ಪುನರುಕ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಾಸ್ಯ ಭಾಷಣವೊಂದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ನಕ್ಕು ಬಿಟ್ಟು ಮರೆತೇ ಹೋದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಹಾಸ್ಯದ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಭಾಷಣಕಾರನ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳು ಸದಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಬದುಕಿನ ವಿಷಾದ ಮುಖಗಳತ್ತಲೂ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಕ್ಕಾಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮವಂಚಕ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೂರವಾಗುತ್ತವೆಯೇ? ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾಷಣಕಾರರು 'ನಕ್ಕರೆ ಆರೋಗ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ದುರವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರು, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಸುಲಿವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರು ನಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಖಂಡಿತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡದೆ ಕೇವಲ ನಗುತ್ತಲೇ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೂರ್ಖತನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಅಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಸಿನಿಮಾಗಳದ್ದಂತೂ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾತಾಳ ಪಯಣ! ಅಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಎಂದರೆ ನಟ- ನಟಿಯರ ಕೋತಿಚೇಷ್ಟೆ ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವಾರ್ಥದ ಅಶ್ಲೀಲ ಸಂಭಾಷಣೆ. ಜತೆಗೆ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಮರೆತ ಅಪಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ಲೇವಡಿ. ಹಾಸ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ಕುಳಿತು ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಇಲ್ಲ. 80-90ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಸದಭಿರುಚಿಯ ಹಾಸ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಈಗ ಬರೇ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ. 'ಚಂದನವನ'ದಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಸ್ಯದ ಈ ವಿಷಾದನೀಯ ದುಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದೇ? ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಿನಿಮಾಗಳ ಜತೆಗೆ ವೀಕ್ಷಕರ ಗುಣಮಟ್ಟವೂ ಕಡಿಮೆ ಆಗತೊಡಗಿದೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ ಇದು ಗಂಭೀರ ವಿಷಯ.

■ ಬಿ.ಎಂ.ಹನೀಫ್

ಗಣೇಶ ಅರಳೇಕಟ್ಟೆ